2264.0021.0

10.11.94

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA GARE DE SCHAERBEEK - EN CE COMPRIS LE DEPOT DE BAGAGES ET LES AUVENTS DES QUAIS - SISE PLACE PRINCESSE ELISABETH A SCHAERBEEK

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET STATION VAN SCHAARBEEK - MET INBEGRIP VAN DE BEWAARPLAATS VOOR BAGAGE EN DE LUIFELS VAN DE PERRONS - GELEGEN PRINSES ELISABETHPLEIN TE SCHAERBEEK

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op de artikels 22 en 23;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 10 février 1994 décidant d'ouvrir la procédure de classement comme monument de la gare de Schaerbeek sise Place Princesse à Schaerbeek;

Gelet op het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 10 februari 1994 houdende opening van de procedure tot bescherming als monument van het station van Schaerbeek gelegen Prinses Elisabethplein te Schaarbeek;

Vu l'avis du Collège des Bourgmestre et Echevins de la Ville de Bruxelles émis le 10 juin 1994;

Gelet op het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel uitgebracht op 10 juni 1994;

Vu l'avis de la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites émis le 24 août 1994;

Gelet op het advies van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen uitgebracht op 24 augustus 1994;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances émis le 24 octobre 1994;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën uitgebracht op 24 oktober 1994;

Considérant que la Société Nationale des Chemins de Fer Belges a transmis ses observations le 5 mai 1994 et que celles-ci peuvent être résumées comme suit :

Overwegende dat de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen zijn aanmerkingen op 5 mei 1994 ter kennis heeft gegeven en dat deze als volgt samengevat kunnen worden :

1 - la SNCB ne s'oppose pas au classement des bâtiments de la gare;

1 - de NMBS heeft geen bezwaar tegen het klasseren van het station van Schaarbeek;

2 - elle ne peut marquer son accord sur le classement des auvents des quais étant donné que, dans un premier temps, l'arrivée du "TGV" entraîne la démolition du quai parallèle à la chaussée de Vilvorde, et que, dans une seconde phase, l'établissement d'un deuxième terminal "TGV" à Schaerbeek implique de profondes modifications dans le tracé des lignes 25, 161, 36, 27 qui ne permettraient pas la conservation des quais;

2 - zij kan niet instemmen met de bescherming van de luifels van de perrons, gezien dat het invoeren van de SST weldra de afbraak van het perron parralel met de Vilvoordse Steenweg met zich meebrengt en dat, in een tweede fase, het invoeren van een tweede halte SST te Schaarbeek grondige wijzigingen met zich meebrengt in het tracé van de lijnen 25, 161, 36, 27 waardoor de perrons niet bewaard kunnen worden;

Considérant que dans la formulation de ces objections, fondées sur la nécessité de démolir les auvents, la SNCB ne démontre pas l'impossibilité d'adapter le projet à la situation existante, et que d'autre part, les raisons invoquées ne se rapportent pas spécifiquement au patrimoine;

Overwegende dat in de formulering van haar bezwaren, steunende op de noodzaak om de luifels te slopen, waarbij de NMBS enerzijds de onmogelijkheid om het project aan de bestaande toestand aan te passen niet aantoont, en anderzijds, de aangehaalde redenen niet specifiek gericht zijn op het patrimonium;

Sur proposition du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions,

Op voordracht van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Monumenten en Landschappen,

Après en avoir délibéré,

Na beraadslaging,

A R R E T E :

B E S L U I T :

Article 1:
Conformément aux dispositions des articles 22 et 23 de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, et en raison de sa valeur historique et esthétique, précisée dans la notice annexée au présent arrêté, est classée comme monument la totalité de la gare de Schaerbeek - en ce compris le dépôt de bagages et les auvents des quais - sise Place Princesse Elisabeth à Schaerbeek, connue au cadastre de Bruxelles, 13 e division, section I, parcelles n°s 91/2 C, 91/2 D ET 91/2 E.

Artikel 1:
Overeenkomstig de bepalingen van de artikels 22 en 23 van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, en omwille van zijn historische en esthetische waarde, zoals nader bepaald in de nota bijgevoegd aan het besluit, wordt beschermd als monument de totaliteit van het station van Schaarbeek - met inbegrip van de bewaarplaats voor bagage en de luifels van de perrons, gelegen Prinses Elisabethplein te Schaarbeek, bekend ten kadaster te Brussel, 13de afdeling, sectie I, percelen nrs 91/2 C, 91/2 D en 91/2 E.

Article 2:
La zone de protection relative au monument décrit ci-dessus comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles ou parties de parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan joint au présent arrêté.

Artikel 2:
De vrijwaringszone met betrekking tot het hierboven vermelde monument-geheel betreft de wegenis, gedeelten van de wegenissen evenals het geheel van de percelen of gedeelten van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan in bijlage van dit besluit.

Article 3:
Les conditions particulières de conservation sont les suivantes :

- le maintien de toutes les dispositions datant de 1887 et 1913, avec interdiction de transformations ou adjonctions irréversibles, seules les adaptations nécessaires à l'exploitation peuvent être admises à condition qu'elles ne dénaturent pas l'aspect des lieux et qu'elles demeurent réversibles;

- l'utilisation de supports publicitaires et enseignes lumineuses est soumise à autorisation de la Commission Royale des Monuments et des Sites.

Bruxelles, le 10/11/94

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Charles PICQUE.

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

Artikel 3:
De bijzondere behoudsvoorwaarden zijn de volgende :

- het behoud van alle gebouwen daterend van 1887 en 1913, met het verbod alle veranderingen of niet omkeerbare toevoegingen uit te voeren, slechts de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de exploitatie kunnen toegelaten worden op voorwaarde dat ze het aspect van het geheel niet wijzigen en dat ze omkeerbaar blijven;

- het gebruik van publiciteitspanelen en lichtreclames is onderworpen aan de toelating van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

Brussel, 10/11/94.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA GARE DE SCHAERBEEK - EN CE COMPRIS LE DEPOT DE BAGAGES ET LES AUVENTS DES QUAIS - SISE PLACE PRINCESSE ELISABETH A SCHAERBEEK

DESCRIPTION SOMMAIRE ET JUSTIFICATION DE L'INTERET SELON L'ARTICLE 2, §1er DE L'ORDONNANCE DU 4 MARS 1993

Vu pour être annexé à l'arrêté du 10/11/94

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET STATION VAN SCHAARBEEK - MET INBEGRIP VAN DE BEWAARPLAATS VOOR BAGAGE EN DE LUIFELS VAN DE PERRONS - GELEGEN PRINSES ELISABETHPLEIN TE SCHAERBEEK

BEKNOPTE BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN HET BELANG VOLGENS ARTIKEL 2, 1ste § VAN DE ORDONNANTIE VAN 4 MAART 1993.

Gezien om bij het besluit van 10/11/94 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

Proposition de classement comme monument de la Gare de Schaerbeek

Commune : Schaerbeek (accès) - Bruxelles (implantation)

Adresse : Place Princesse Elisabeth

Référence cadastrale : Bruxelles, 13e division, section I, parcelles 91/2 C, 91/2 D et 91/2 E

Description sommaire :

La gare de Schaerbeek fut édifiée en deux parties. La première, réalisée en 1887 par l'architecte Frans J Seulen et l'ingénieur De Paepe, devait donner un caractère monumental à la halte ouverte à Schaerbeek en 1864 et dénommée gare en 1865. La seconde, importante extension qui donne au bâtiment sa physionomie actuelle - fut également dessinée par F.J. Seulen en 1913 et réalisée d'après ses plans après la guerre 1914-1918. Composition éclectique en briques polychromes, la première gare affirmait d'emblée un caractère de bâtiment public avec une tour évoquant les anciens beffrois et l'architecture des hôtels de ville du XIXe siècle.
L'augmentation du trafic voyageurs avait suscité en 1913 le projet d'extension monumentale du bâtiment, notamment une nouvelle salle des pas perdus dont la façade principale est aussi réalisée en briques polychromes. Elle est percée d'une large baie cintrée au-dessus de l'entrée principale, surmontée de trois pignons et d'une toiture particulièrement complexe, avec un clocheton à bulbe, qui réunifie les deux parties de la gare. Ces dispositions imposantes sont complétées, à la même époque, d'éléments plus modestes mais qui constituent un ensemble : sortie pour voyageurs avec grille ouvragée, auvents de structure métallique à deux versants, quais, bâtiment pour les bagages.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique et esthétique : la gare de Schaerbeek est un monument particulièrement représentatif de l'architecture publique de style éclectique, telle qu'elle fut prônée dans la seconde moitié du XIXe siècle par Henri Beyaert dont Seulen fut un des collaborateurs pour les gares de Tournai et de Bruges. Dans sa typologie et son style, elle en est la plus imposante réalisation en région bruxelloise. En outre, la salle des pas perdus a conservé l'essentiel de ses dispositions d'origine.
Intérêt esthétique : la réalisation de l'extension de 1913 a permis la terminaison monumentale et pittoresque des perspectives aboutissant à la place Princesse Elisabeth par la création d'un repaire visuel caractéristique du paysage architectural bruxellois.

Voorstel tot bescherming als monument van het Station van Schaarbeek

Gemeente : Schaarbeek (toegang) - Brussel (inplanting)

Adres : Prinses Elisabethplein

Kadastrale gegevens.: Brussel, Afdeling 13, sectie I, percelen 91/2 C, 91/ D en 91/2 E

Beknopte beschrijving :

Het station van Schaarbeek bestaat uit twee vleugels.
Het eerste deel werd gebouwd in 1887 naar een ontwerp van architect Frans J. Seulens en Ir De Paepe. Deze vleugel gaf een monumentaal karakter aan het voormalige station van 1865, dat gebouwd werd op de plaats van de treinhalte die er sinds 1864 bestond.
Het tweede deel van het station is een vrij belangrijke uitbreiding daterend van na de eerste wereldoorlog. Dit werd gerealiseerd naar plannen uit 1913 van dezelfde architect F.J. Seulens.
De eerste vleugel heeft een eclectische bouwstijl met een polychrome baksteencompositie.
Het vertoont een statig karakter eigen aan de openbare gebouwen.
Typisch is de toren die herinnert aan de oude belforttorens en de architectuur van de gemeentehuizen uit de 19de eeuw.
Het toenemen van het reizigersverkeer gaf de noodzaak om uit te breiden. Een monumentale vleugel werd bijgebouwd met een lokettenzaal. Deze bestaat eveneens uit een monumentale baksteencompositie. De gevel wordt opengewerkt door een breed rondboogvenster boven de hoofdingang, bekroond door drie puntgevels en een bedaking met een vrij ingewikkelde structuur met een peerspits die de twee vleugels tot een geheel doet salenvloeien.
De twee imposante vleugels werden in dezelfde periode vergroot met meer bescheiden bijgebouwen die horen bij dit architecturaal geheel : de uitgang voor de treinreizigers met een bewerkt hekken, de dubbele metalen luifels, de perrons, het bagagedepot.

Belang van het monument volgens artikel 12, paragraaf 1, bepaald in de Ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed.

Artistieke en esthetische waarde : het station van Schaarbeek is zeer representatief voor de eclectische bouwstijl die werd gebruikt voor openbare gebouwen.
Architect Seulen heeft o.a. samengewerkt met Hendrik Beyaert aan de ontwerpen van de stations van Brugge en Doornik.
Het station van Schaarbeek is qua bouwtype en stijl het meest representatieve voorbeeld in de Brusselse regio. De lokettenzaal is in haar authenticiteit bewaard gebleven.
Esthetische waarde : gelegen op het Prinses Elisabethplein, heeft de tweede vleugel van het station (uit 1913) de funktie van perspektiefeinder in een monumentenas die zeer pittoresk is opgevat. Deze bestaat uit visuele referentiepunten die karakteristiek is voor het Brusselse architecturale landschap.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE LA GARE DE SCHAERBEEK - EN CE COMPRIS LE DEPOT DE BAGAGES ET LES AUVENTS DES QUAIS - SISE PLACE PRINCESSE ELISABETH A SCHAERBEEK

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET STATION VAN SCHAARBEEK - MET INBEGRIP VAN DE BEWAARPLAATS VOOR BAGAGE EN DE LUIFELS VAN DE PERRONS - GELEGEN PRINSES ELISABETHPLEIN TE SCHAERBEEK

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

Vu pour être annexé à l'arrêté du 10/11/94

Gezien om bij het besluit van 10/11/94 gevoegd te worden.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

Didier GOSUIN.

Zone de détail
Onmiddellijke nabijheid

= zone légale de protection
Omgeving
= wettelijke vrijwaringszone

